

Kompas Xnet – Pot do vašega znanja.

Številka 4 September 2010 Letnik XIII

ISSN: 1408-7863

SharePoint 2010 dnevi 16. in 17.11. Ljubljana

Office 2010

Ponuja dinamično in napredno delo z novimi orodji, da ste lahko najboljši pri svojem delu – doma, v pisarni ali v šoli.

SharePoint 2010

Olajša vam delo pri izgradnji vsebine, večji učinkovitosti delovnih procesov ter izmenjavi podatkov od kjerkoli in kadarkoli.

Visual Studio 2010

Prinaša izboljšano uporabniško izkušnjo, spletni razvoj in razvoj distribuiranih rešitev v podatkovnih centrih in v oblaku.

Exchange Server 2010

Brezskrbna implementacija, večja zanesljivost in izboljšana varnost.

Microsoft GOLD CERTIFIED Partner Custom Development Solutions Learning Solutions Information Worker Solutions

AUTHORISED Training Centre Kompas Xnet d.o.o. Stegne 7, 1000 Ljubljana 01 5136 990 info@kompas-xnet.si nttp://www.kompas-xnet.si

Stegne 7 1000 Ljubljana t: 01 5136990 e-pošta: info@kompas-xnet.si www.kompas-xnet.si

Uvodnik

Spoštovane bralke, cenjeni bralci,

žal so poletne počitnice že minile. Bliskovito kot vedno, kot vse lepe in prijetne stvari. Pa vendar to ni razlog za slabo voljo ali žalost, saj so pred nami novi izzivi in nove priložnosti, ki so prav tako zanimive in vznemirljive.

Mnogo lažje tremo najrazličnejše orehe, če smo za sprejete naloge strokovno dobro podkovani. In, ker je znanje tudi odlična naložba, ki je celo recesija ne prizadene, vas vabimo, da investirate nekaj časa in denarja v nadgradnjo svojega znanja in s tem povečate lastno vrednost, predvsem pa učinkovitost.

V našem programu boste našli vrsto zanimivih tečajev in delavnic, ki jih nenehno izpopolnjujemo, da vam lahko ponudimo znanje o vseh najsodobnejših tehnologijah. Preglejte program in izberite, kar bi bilo najbolj primerno za vas. Če pa ste pri izbiri v zadregi, nas le pokličite, da vam pomagamo z nasveti.

In ne pozabite; za vse tečaje, ki se bodo izvajali do **15. septembra**, še vedno velja naš jubilejni **15 % popust**, če ste že kdaj bili pri nas na katerem od tečajev. Izkoristite to izjemno ugodnost.

Kljub temu, da je **SharePoint 2010** doživel svoj uradni izid tik pred poletjem, pa se že lahko pohvalimo z nekaj uspešno zaključenimi projekti s tega področja. Glede na število certificiranih SharePoint strokovnjakov sodimo v sam vrh ponudnikov izobraževanja in storitev v Sloveniji. Vodilno vlogo nam je že na različici SharePoint 2007 priznal celo Microsoft. Več o tem si lahko preberete na naši spletni strani, v rubriki Share-Point in Novice.

SharePoint rešitve lahko bistveno pripomorejo k urejeni dokumentaciji, organiziranim delovnim procesom, boljšemu pretoku informacij in večji učinkovitosti zaposlenih tudi v vašem podjetju. Pokličite nas za brezplačno predstavitev in podrobnejše informacije.

SharePoint 2010 dnevi – Ljubljana, 16. in 17. november 2010

Za vas pripravljamo osrednji letošnji dogodek, ki bo posvečen izključno SharePoint-u 2010. Vsi, ki se že resno ukvarjate z njim ali pa se šele spogledujete z mislijo o njegovi implementaciji ali nadgradnji z verzije 2003 ali 2007, nikakor ne smete zamuditi te enkratne priložnosti. Od vrhunskih strokovnjakov boste izvedeli celo vrsto zanimivih tehničnih informacij in praktičnih napotkov ter spoznali dobre prakse. Vabimo vas, da si že sedaj rezervirate čas in se nam pridružite. Podrobnejše informacije bodo v nekaj dneh objavljene na naši spletni strani, kjer se boste lahko tudi prijavili.

Kot IT "outsourcing" partner smo na trgu prisotni že dobrih 10 let in se lahko pohvalimo z bogatimi izkušnjami pri upravljanju računalniške infrastrukture in omrežij po podjetjih različne velikosti, kot tudi s celo vrsto poslovnih aplikacij in spletnih strani, ki so nastale pod neumornimi prsti naših razvijalcev. Vsa leta svojim strankam zagotavljamo tudi pomoč uporabnikom, ki jo nudimo neposredno na delovnem mestu ali na daljavo.

Ko boste iskali zanesljivega partnerja, ki vam lahko zagotovi vrhunske strokovnjake in odlične rešitve, nikakor ne boste mogli mimo naše ponudbe. Ko boste želeli svoje skrbi za nemoteno delovanje IT infrastrukture predati v strokovne roke, je Xnet vaša odlična izbira. Trudimo se, da vaših pričakovanj ne samo izpolnimo, temveč presežemo.

Enako zavzeto in odgovorno bomo prevzeli izvedbo manjšega ali večjega projekta kot tudi vzdrževalno pogodbo in dokazali, da smo vredni vašega zaupanja. Samo znanje je merilo naše uspešnosti.

Iskrena hvala za vaše zaupanje in sodelovanje.

Branka Slinkar

Kazalo

Uvodnik	
Matrične funkcije – 1. del	4
Po meri Ribbon v Access 2007	7.
Vektorska in rastrska grafika	8
Quick Launch (hitri zagon) v Windows 7	10
Trik meseca	11
Visual Studio 2010 Productivity Power Tools	12
HTML5 danes, ne jutri	13
VS 2010 Web.Config & Transformation Tags	14
Visual Studio LightSwitch	16
Predstavitev novih tečajev za SharePoint 2010	17
SharePoint 2010 Access Services	18
SSD diski	21
Exchange Server 2010	22

Matrične funkcije – 1. del

Danes si bomo preko dveh primerov pogledali, kako nam matrične formule omogočajo, da naredimo nekaj, česar sicer ni možno narediti. V tokratni številki Pike si bomo ogledali matrični funkciji **MATCH** in **INDIRECT**. V vseh primerih bomo pravzaprav uporabljali orodje **Preverjanje veljavnosti podatkov** (Data validation). V prvem primeru najprej zelo preprosto, da si osvežimo spomin, kako omogočimo spustni seznam v celici, v drugih dveh primerih pa že zelo napredno. Prepričan sem, da bodo primeri vsem zanimivi in zagotovo uporabni.

Primer 1: Kako v celici naredimo spustni seznam vrednosti, izmed katerih lahko eno izberemo?

Pomagamo si s preverjanjem veljavnosti podatkov (Data validation).

- Na traku Podatki (Data) v skupini Podatkovna orodja (Data tools) izberemo Preverjanje veljavnosti podatkov (Data validation);
- V polju Dovoli (Allow) izberemo Seznam (List);
- Sedaj ali pokažemo na celice v katerih so vnosi, ki jih želimo v seznamu, ali pa ročno vpišemo vrednosti in jih ločimo s podpičji.

Primer 2: Kako naredimo dva spustna seznama, ki se vežeta na tabelo in nam omogočata, da iz te tabele dobimo poljubno vrednost?

- Oba spustna seznama, tako tistega za kraj kot tistega za desetletje, naredimo kot je povedano zgoraj.
- Sedaj moramo v celici uporabiti funkcijo Vlookup tako, da dobimo iz tabele pravilno vrednost. V navadnem primeru bi naša funkcija izgledala tako:

=Vlookup(F12;B3:F7; Številka stolpca; False). Vse lepo in prav, imamo pa težavo s parametrom številka stolpca, oziroma iz katerega stolpca v ciljni vrstici naj nam funkcija Vlookup vrne rezultat, saj tega določa vrednost v drugem spustnem seznamu (desetletje). Funkcija, ki jo bomo potrebovali v tem primeru, se imenuje MATCH. Omenimo še, da je to matrična funkcija.

	A	В	С	D	E	F	G
1							
2			1950	1960	1970	1980	
3		Paris	123	4325	23000	210000	
4		London	123	6345	30000	380000	
5		Ljubljana	123	2000	12000	21000	
6		New York	11	16000	70000	539000	
7		Tokio	22	3000	40000	600000	
8							
9							
10							Desetletje:
11							1970
12					Mesto:	Ljubljana	12000
13							

Ščepec teorije: Funkcija MATCH poišče neko vrednost v območju in vrne relativni položaj (ne po velikosti, ampak po položaju) te vrednosti v tistem območju.

Sintaksa: =Match(value; array; match_type)

- value vrednost, katere položaj želimo
- array območje, v katerem naj excel išče našo vrednost
- match_type ni obvezen parameter, pove pa, kakšno ujemanje želimo. Možni parametri in obrazložitev le-teh je podana v tabeli spodaj.

In v primeru zgoraj bi nam funkcija MATCH omogočala naslednje vrste uporabe:

• =MATCH(1960;C2:F2;0) vrne 2 ker je v zaporedju celic 1960 na drugem mestu

- =MATCH(1965;C2:F2;-1) vrne 1970
- =MATCH(1965;C2:F2;1) vrne 1960
- =MATCH(1990;C2:F2;0) vrne #N/V oziroma (#N/A)

Vrsta ujemanja ki jo bomo mi uporabili, bo o. Formula, ki nam pa sedaj reši naš primer, pa bi izgledala takole:

=VLOOKUP(F12; B3:F7; MATCH(G11; C2:F2; o); False).

Primer 3: Kako pa naredimo dva spustna seznama, kjer je ena vrednost odvisna od druge?

	A	В	С	D	E	F	G	н
1								
2			I	zberite	svoje najlj	ubše me.	sto	
3								
4		Država			M	esta		
5		Slovenija	Ankaran	Mežica	Horjul	Pivka	Grosuplje	Mengeš
6		Italija	Rim	Čefalu	Taormina	Firence	Trst	Milano
7		UK	London	Oxford	Birmingham	Liverpool	Manchester	
8		Francija	Paris	Orleans	Lyon			
9								
10								
11								
12				Država	Italija			
13				Mesta	Taormina			
14								

Želimo narediti aplikacijo, ki bi omogočala, da najprej v prvi celici iz spustnega seznama izberemo eno vrednost (v primeru zgoraj bi to bila država), potem pa se na podlagi te zgenerira spustni seznam v drugi celici. (V primeru zgoraj želimo, če kot državo izberemo Francijo, imeti na voljo mesta Paris, Orleans in Lyon, če pa kot državo izberemo UK, potem mora seznam vsebovati London, Oxford, ...

Za rešitev tega primera bomo potrebovali matrično funkcijo INDIRECT.

Funkcija INDIRECT nam omogoča, da se sklicujemo na celico. katere ime oziroma sklic prebe-

match_type	Razlaga
1 (privzeto)	Funkcija MATCH poišče največjo vrednost, ki je manjša ali enaka vrednosti, ki jo iščemo. Pozor, da bo naše območje urejeno!
0	Funkcija MATCH poišče prvo vrednost, ki je enaka iskani vrednosti.
-1	Funkcija MATCH poišče najmanjšo vrednost, ki je večja ali enaka vrednosti, ki jo iščemo. Pozor, da bo naše območje urejeno padajoče!

remo prek še ene celice. Na primer v celici A1 je vrednost B1 in v celici B1 je vrednost 30. Če bi napisali =INDIRECT(A1), bi dobili rezultat 30, saj bi excel šel v celico A1 in videl, da se želimo sklicevati na celico B1 in vrnil vsebino le-te.

Sintaksa: =Indirect(string_reference; ref_style)

- **string_reference** je tekstualna reprezentacija naslova ali imena celice
- **ref_style** je neobvezen parameter. Lahko je TRUE ali FALSE. TRUE pomeni, da je prvi parameter podan v obliki A1, FALSE pa, da je podan v obliki R1C1. Če parameter pustimo prazen, se privzame oblika A1.

	A	В	С	D	E
1					
2	C4				
3	C5		John	Paul	George
4	E3	Avtor	1211	2376	478
5	r5c4	Soavtor	3911	6230	1200
6		Glasba	4300	12000	3200
7		Ideja	14000	8000	3000
0					

Primer s tabelo:

- =Indirect(A2) vrne 1211
- =Indirect(A4;TRUE) vrne George
- =Indirect(A5;FALSE) vrne 6230

Torej nam bo funkcija INDIRECT pomagala rešiti zgornjo tabelo. Kako? Najprej moremo narediti naslednje: območja, kjer so zapisana imena mest v neki državi, poimenujemo po tisti državi. Npr., C5:H5 se imenuje Slovenija. To lahko naredimo preko orodne vrstice, še laže pa, če označimo B5:H8 ter uporabimo orodje Ustvari iz

Novosti – Office 2010 Excel 2010 začetni Excel 2010 nadaljevalni Word 2010 začetni Word 2010 nadaljevalni PowerPoint 2010

14.9.2010 29.9.-1.10.2010 11.-13.10.2010 27.-29.9.2010 25.-27.10.2010 6.-7.9.2010

izbire (Create from selection), ki ga najdemo na traku Formule (Formulas) v skupini Definirana imena (Defined names). Ko zaženemo ukaz, moramo izbrati, da so imena v levem stolpcu. Kaj se zgodi: območja C5:H5, C6:H6, C7:H7 ter C8:H8 dobijo imena Slovenija, Italija, UK ter Francija.

Sedaj smo pa pri drugem koraku. Kako definirati spustna seznama. Prvega (to je tisti, kjer se bodo izbirale države) definiramo normalno. Drugega pa definiramo takole: izberemo Preverjanje veljavnosti podatkov (Data validation) in potem možnost Seznam (List). Spodaj ne izberemo nekega območja, ampak napišemo naslednje =INDIRECT(E12). Torej, sklicujemo se na celico, kjer smo izbrali ime države. Zakaj bi to delovalo? Namreč območje, ki ustvarja naš seznam, bo definirano s pomočjo funkcije Indirect, kar pomeni, da je vsebina celice E12 pravzaprav ime našega območja. Da pa so območja pravilno poimenovana (torej italjanska mesta dobijo ime Italija), smo poskrbeli že z manevrom zgoraj.

Tako, za nami je prvi del zelo širokega in med širšo množico žal nepoznanega dela Excela, Matrične formule oz. Funkcije (Array formulas). V naslednjih nadaljevanjih bomo spoznali še več matričnih funkcij in primerov njihove uporabe v vsakdanji praksi in na primerih, ki bi brez njih bili zelo zakomplicirani. Če se vam zdijo te funkcije uporabne ali pa imate kakšen primer v Excelu, za katerega se vam zdi, da bi bil s pomočjo matričnih formul laže rešljiv, pišite na naslov, podan v podpisu.

> Gašper Kamenšek MCP, MCAS, MCTS gasper.kamensek@kompas-xnet.si

> > Novo! Office 2010

6

Microsoft Office

Po meri Ribbon v Access 2007

Pozdravljenin bralci revije Pika. Ta članek je namenjen predvsem uporabnikom orodja Microsoft Access 2007, ki želijo v svojih aplikacijah uporabljati funkcionalnost traku (»Ribbona«).

Naredili bomo preprost Ribbon, ki bo imel en zavihek, znotraj katerega bomo imeli eno skupino, ki bo vsebovala gumb za navigacijo do našega obrazca.

Slika 1 – Ribbon v Accessu 2007, katerega bi radi skrili in nadomestili s svojim

Naš lasten Ribbon ni nič drugega kot XML struktura, ki jo shranimo v posebno tabelo, ki jo naredimo znotraj naše Access 2007 podatkovne baze.

Tabela, ki jo naredimo, se mora imenovati UsysRibbons, vsebovati pa mora dva stolpca – prvi stolpec bo hranil ime našega Ribbona (poimenovati ga moramo RibbonName in je tipa Text oz. Besedilo), drugi pa njegovo XML strukturo (poimenujemo ga RibbonXML in je tipa Memo oz. Zaznamek).

Naj podatki služijo va	im!
Access 2007 začetni	1517.9.2010
Access 2007 nadaljevalni	2729.10.2010
Access 2010 začetni	46.10.2010
Access 2010 nadaljevalni	1820.10.2010

Slika 2 - struktura USysRibbons tabele – tabela ne vsebuje nobenega polja, določenega kot primarni ključ. Enoličnost zapisa mora biti tako zagotovljena z imenom traku – vrednosti v RibbonName polju se torej ne smejo ponoviti.

Trak bomo poimenovali MojLastenTrak – vrednost vnesemo v polje RibbonName, v polje RibbonXML pa shranimo naslednjo XML strukturo:

```
<customUI xmlns="http://schemas.microsoft.
com/office/2006/01/customui">
  <ribbon startFromScratch="true">
    <tabs>
      <!--Skrijemo privzet Ribbon znotraj
Accessa 2007-->
      <tab idMso="TabHomeAccess"
visible="false" />
      <!--Ime novega zavihka-->
      <tab id="MojZavihek" label="Moj
zavihek">
        <!--Ime skupine-->
        <group id="MojaSkupina"</pre>
label="Skupina mojih gumbov">
          <!--Ime gumba-->
          <button id="MojGumb"
label="Odpri obrazec..." size="large"
onAction="macroOdpriObrazec" />
        </group>
      </tab>
    </tabs>
  </ribbon>
</customUI>
```

Vrednost onAction="macroOdpriObrazec" gumbu omogoči, da ob kliku izvede posneti makro z imenom macroOdpriObrazec, kjer smo določili akcijo, ki nam odpre obrazec z imenom mojObrazec.

Microsoft Office

Našo Accessovo podatkovno bazo moramo nato zapreti in ponovno odpreti, da Access 2007 zazna, da ima na voljo nov trak. Znotraj Accessovih možnosti moramo sedaj trak še nastaviti kot privzeti trak, ki se naloži ob zagonu naše podatkovne baze.

Access Options	
Popular Current Database Datasheet Object Designers Proofing Advanced Customize Add-ins Trust Center Resources	Remoye personal information from file proper Use Windows-themed Controls on Forms Enable Layout View for this database Enable design changes for tables in Datashee Check for truncated number fields Picture Property Storage Format Preserve source image format (smaller file s Congert all picture data to bitmaps (compa Navigation Display Navigation Pane Navigation Options Ribbon nam Toolbar Options Bibbon Name: MojLastenTrak Shortcut Menu Bar: (default) Allow Full Menus Allow Dafault Shortcut Menus
	Name AutoCorrect Options

Slika 3 - spremenimo nastavitve naše podatkovne baze - da so spremembe vidne, moramo bazo zapreti in ponovno odpreti

B Moj zavihek	F1	
Odpri obrazec		
kupina mojih gumbov		
==] mojObrazec		
Ime: Primek: Datum rojstva: Naslov: Shrani!	mpas xnet	

Slika 4 - če smo vse naredili pravilno, se mora ob vnovičnem zagonu naše baze naložiti samo naš lasten Ribbon in, ko kliknemo na gumb, se nam moram prikazati naš obrazec

Tako upam, da vam bo tale kratek in enostaven primer prišel prav pri vaših Accessovih aplikacijah.

> Anton Šivic MSP, MCP, MCTS, MCPD, MCT tone.sivic@kompas-xnet.si

Vektorska in rastrska grafika

Pogosto slišimo izraz »draw« in »paint« program, toda ali res vemo, kašna je razlika med enim in drugim? Da lahko odgovorimo na to vprašanje, je potrebno najprej razčistiti, kaj sta vektorska in rastrska grafika. V vedenju razlike med tema dvema pojmoma se namreč skriva razumevanje razlike med »draw« in »paint« programi.

Vektorska grafika temelji na uporabi enostavne geometrije - točke, črte, krivulje in mnogokotniki. Uporabnik pri ustvarjanju vektorske grafike določa začetne in končne točke vektorjev, če pa vmes ni ravne črte, lahko oblikujemo krivuljo, ki povezuje ti dve točki. Vsaka točka lahko predstavlja eni črti začetno točko, hkrati pa neki drugi črti končno točko (s tem dobi uporabnik videz sklenjene črte). Ko se črte sklenejo, dobimo mnogokotnik, katerega vsebino lahko poljubno zapolnimo. Vsak vektor lahko kadarkoli preoblikujemo, prav tako tudi polnilo, če je vektorska oblika sklenjena. Glavna prednost vektorske grafike se skriva v ozadju (neprestano matematično preračunavanje položaja točk, črt, krivulj in ostalih elementov slike); ne glede na velikost tiska ali izrisa na zaslonu se velikost in kvaliteta originalne slike ne bosta spremenili. Dve vektorski sliki, ena velikosti A5 in druga velikosti A0, bosta z istim številom vektorjev na disku zavzemali zelo podobno količino prostora. V praksi to pomeni, da lahko oblikovalec naredi sliko v velikosti A5 dokumenta, ki jo natisne na jumbo plakat, na plakatu pa se ne bo poznalo, da je bila

Grafika in oblikovanje

slika narejena za dosti manjši format (razen mogoče v pomanjkanju detajlov) – vse črte in vsa polnila bodo še vedno enako kvalitetno izrisana (gladka). Slabost te grafike se pokaže pri izrisu slike, ki bi bila navidezno identična fotografiji – najboljši približek tega bi bila vektorska slika, kjer bi posamezen vektor predstavljal točko na originalni sliki (slika velikosti 10x15 cm z ločljivostjo 300 ppi (pixels per inch) bi bila tako sestavljena iz približno 2 milijona vektorskih kvadratov). Zaradi matematičnega preračunavanja je potrebno tudi podatke o barvah samo enkrat zapisati v datoteko (ne pa za vsak vektor posebej), nato pa se le-ti vedno znova preračunavajo.

Rastrska slika

Vektorska slika

Rastrska grafika pa temelji na točkah, ki naj bi bile tako majhne, da jih človeško oko brez povečave ni sposobno zaznati. Vsaka slika je določena z barvno lestvico (npr. RGB ali CMYK) in globino (1, 8, 16 ali 32 bit), širino in višino ter ločljivostjo. Za posamezno točko je potrebno tako v datoteko zapisati, kie se nahaja, katero barvo uporablja, poleg tega pa se vedno zraven shranijo še podatki za vse preostale barve, ki jih točka niti ne uporablja. Ko tako sliko dovolj povečamo, na zaslonu zagledamo njeno najbolj osnovno enoto - točko v obliki kvadrata. Vse kar urejamo na tej sliki urejamo na točko natančno – več kot ima slika točk, bolj natančno bomo sliko lahko urejali, bolj jo bomo lahko povečali, hkrati pa bo na disku zavzemala tudi veliko več prostora. 8 bitna RGB slika velikosti A5 z ločljivostjo 300 ppi bi na disku zavzemala približno 12 MB, 8 bitna RGB slika velikosti AO z ločljivostjo

300 ppi pa kar 400 MB. Prednost take slike se pokaže pri fotografijah, kjer je veliko različnih barvnih odtenkov na majhnih površinah (preračunavanje pri tako velikem številu vektorjev je matematično zelo zahtevno, zato v praksi neuporabno).

Z »draw« programi lahko torej kreiramo in urejamo vektorje (predstavnik je lahko Adobe Illustrator ali CorelDraw), s »paint« programi pa se igramo s točkami na sliki (predstavnik Adobe Photoshop ali Corel PhotoPaint). Obstajajo tudi programi, ki funkcionalnosti obeh vrst slik združujejo znotraj enega programa s pomočjo plasti (layer-ji) – predstavnik je Corel Paint Shop Pro, lahko pa tudi Adobe Photoshop, saj nam za izdelavo vektorja znotraj slike vedno samodejno izdela novo plast (npr. plast za besedilo).

Razlika med vektorsko in rastrsko grafiko postane zares očitna ob povečevanju:

Jože Markič MCDST, MSBS, MCSA, MCSE, MCITP, MCTS, MCT, MCAS Instructor, MOS MI joze.markic@kompas-xnet.si

Adobe Photoshop CS4	2022.10.2010
CorelDraw	810.9.2010

Windows

Quick Launch (hitri zagon) v Windows 7

Navada je železna srajca, pravimo. Temu primerno se težko sprijaznimo, da nam nov operacijski sistem ne omogoča neke funkcije, ki nam jo je omogočal stari. Pa je temu res tako? Vrstica za Quick Launch (Hitri zagon) v operacijskem sistemu Windows 7 kot privzeta funkcija ni na voljo, če pa jo želite imeti, se jo lahko doda in potem opravlja isto funkcijo kot v operacijskih sistemih Windows XP in Windows Vista. Za dodajanje Quick Launch (hitrega zagona) v opravilno vrstico sledite naslednjim korakom.

Z desno tipko miške kliknite na prazno območje v opravilni vrstici, izberite možnost Toolbars (Orodne vrstice) ter s klikom izberite New toolbar (Nova orodna vrstica).

	Toolbars	Þ		Address
	Cascade windows Show windows stacked Show windows side by side Show the desktop		 Image: A start of the start of	Links Tablet PC Input Pane Desktop Language bar
	Start Task Manager			New toolbar
1	Lock the taskbar Properties			

Odpre se vam novo pogovorno okno, v katerem poiščete polje Folder (Mapa) in prekopirate spodnje odebeljeno besedilo. Nato kliknite na gumb Select folder (Izberite mapo).

%AppData%\Microsoft\Internet Explorer\Quick Launch

) 🕒 - 💽 🕨 Libraries	Documents		• 69 St	arch Documents	
Organize 👻 New folde	2			311	- 0
🕸 Favorites	Name A My Documents (10)	Date modified	Туре	Size	
Jij Libraries	Ht\Users\Primo2				
	Autodata	27.1.2010 11:10	File folder		
e& Homegroup	Downloads	26.1.2010 9:16	File folder		
	LightZone	28.2.2010 13:24	File folder		
Computer	🚵 Media Go	11.2.2010 14:45	File folder		
Sistem (H:)	🏢 Moje prejete datoteke	4.2.2010 0.52	File folder		
Removable Disk (t)	My Corel Shows	5.2.2010 11:54	File folder		
De Programi (I:)	My Games	6.4.2010 10:23	File folder		
🕞 Igre (K:)	My PhotoShows	28.2.2010 12:31	File folder		
	My PSP Files	16.8.2010 17:39	File folder		
W Network F PC1	Sony Ericsson	10.2.2010 19:14	File folder		
	 Public Documents (1) Ht/Users/Public 				
Falda	Ht\Users\Public	adQuiek I sussels			

Ko ste to naredili, z desno tipko miške ponovno kliknite na prazno polje opravilne vrstice. V kolikor boste opazili kljukico pri Lock the taskbar (Zakleni opravilno vrstico), jo s ponovnim klikom odstranite.

	Toolbars	4
	Cascade windows	
	Show windows stacked	
	Show windows side by side	
	Show open windows	
	Start Task Manager	
~	Lock the taskbar	
	Properties	

V opravilni vrstici se vam je desno spodaj pojavila vrstica za Quick launch (Hitri zagon).Kliknite z desno tipko miške na Quick launch in odstranite kljukici pri Show Tekst (Pokaži besedilo) in Show title (Pokaži naslov).Kljukici odstranite tako, da kliknete v polje kjer je kljukica.

Če želite, lahko prestavite vrstico za hitri zagon na levo stran opravilne vrstice. To naredimo tako, da miško približamo na skrajno levi del Quick launcha - viden je kot navpična črta s pikicami - kurzor miške se nam spremeni v obojestransko puščico. Kliknemo z levo tipko miške, držimo ter povlečemo v levo stran.

V opravilni vrstici lahko določite, kako velike bodo ikone. Če želite v vrstici hitrega zagona prikaz velikih ikon, kliknite z desno tipko miške v prazno območje vrstice hitrega zagona, izberite View (Pogled) in nato kliknite na Large ikon (Velike ikone).

Če želite dodati v Quick Launch (Hitri zagon) vaše priljubljene programe, to naredite tako, da jih poiščete kliknete na ikono programa z levo tipko miške in povlečete v Quick Launch (Hitri Zagon).

	1			1
Accessories	^	EAST	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	
Calculator				
Command Prompt				
Connect to a Network Projector				1996
Connect to a Projector	11	Documents		1992
Getting started		Dictores		
Math Input Panel				1 mon
Notepad (1) Police		Music		
Paint Provenue	5			
B Remete Desites Connection		Games		
150 Remote Desktop Connection			100 million (1997)	
(P) Coloration Total		Computer		
Saved Passadas			1. 1. 1.	
C Sticke Mater		Control Panel		
Since Center			71	
Sync Center		Devices and Printers		
Windows Explorer				
Enco of Assess		Default Programs	1000	
East of Access			100000000000000000000000000000000000000	
a system roots	-	rielp and Support	1.000	
4 Back				
Search programs and files		Shut down 🕨		
001				
0 0000				
+	Сору	to Quick Launch		

Ikone za vaše priljubljene programe, ki so ko so že v Quick Launch-u (Hitrem zagonu), lahko med seboj premikate po vaših željah. Enostavno kliknete z levo tipko miške na ikono, ki jo želite premakniti, zadržite tipko in prenesite ikono na željeno mestov Quick Launch-u.

> Darko Cencelj MCP, MCDST dare.cencelj@kompas-xnet.si

Trik meseca

Dva kratka trika za tiste, ki veliko uporabljate program MS Word. Vstavljanje besedila kjer vsebina ni pomembna ter vstavljanje besedila kjer uporabimo orodje ponovi zadnji ukaz.

 Če želimo v Word vstaviti npr. deset odstavkov teksta in v vsakemu od teh odstavkov po dvajset stavkov. Včasih to želimo, bodisi zato da preizkusimo kakšno predlogo ali pa sloge, in se nam le v ta namen tipkati toliko teksta, ki navadno celo izgleda takole asd asdas asdasdas... I V takem primeru uporabimo naslednji ukaz, v Word napišemo =RAND(10,20). Lahko preizkusite tudi =RAND.OLD(10,20)

 Drugi način kako dosežemo enak učinek pa je z uporabo tipke F4 ali pa kombinacije tipk Ctrl+Y. V osnovi nam to omogoča, da ponovimo zadnji ukaz. Če smo na primer na nek označeni tekst nanesli krepko obliko, lahko potem le označimo še nek drugi tekst in pritisnemo F4 ter tako tudi tu črke naredimo krepke. Lahko pa to uporabimo tudi takole, napišemo nek stavek, ter pritisnemo F4. Dobili smo še enkrat napisan isti stavek. Tu ni potrebno da je res stavek, le da je nek tekst. Praktična uporaba pa bi bila če recimo moramo napisati trikrat »Pri nas ponujamo tudi tečaj« in potem vsakič sledi le drug naziv tečaja. Lahko napišeno enkrat, dvakrat pritisnemo F4 in le še dodamo imena tečajev. Več o teh in podobnih orodjih pa na katerem od naših tečajev.

Gašper Kamenšek

Visual Studio 2010 Productivity Power Tools

Microsoft Visual Studio 2010 je prinesel nov način izgradnje/dodajanja/obnavljanja dodatkov za razvojno okolje. Tako enostavno brez uporabe brskalnika iščemo po dodatkih, ki nam lahko izboljšajo produktivnost ter prihranijo dosti klikov, ki smo jih bili vajeni v prejšnjih različicah razvojnega okolja.

Eden izmed takšnih dodatkov je brezplačen dodatek Productivity Power Tools s strani Microsofta. Ideja dodatka je nagradnja osnovnih funkcionalnosti, ki jih okolje Microsoft Visual Studio 2010 omogoča. Z namestitvijo dodatka pridobimo:

 Solution Navigator – nagradnja obstoječega Solution Explorer-ja, ki nam doda možnost iskanja po naši rešitvi, filtriranje po statusu dokumentov (open, not saved, itd.), interaktivni namigi, itd.;

 QuickAccess – orodje, ki nam omogoča iskanje najpogostejših ukazov, ki jih uporabljamo vsakodnevno, pa ne vemo bližnjice ali pa lokacije;

 AutoBraceCompletition – omogoča samodejno zaključevanje oklepajev ({},(),<>) in možnost uporabe TAB tipke za izhod iz oklepajev;

 Tab Well UI – nagradnja zavihkov; omogoča pritrditev zavihkov (pin tab), sortiranje zavihkov glede na projekt, barvanje zavihkov, da jih lahko lažje ločimo, ...;

 Add reference dialog – novi dialog za dodajanje referenc, ki je bistveno hitrejši ter enostavnejši od vgrajenega;

• CTRL + Clik Goto Definition – dodatek, ki nam pride prav, ko želimo direktno na definici-

jo določenega elementa (nič več iskanja, temveč samo klik in smo že na definiciji elementa, ki ga želimo pregledati);

Triple Mouse Click – kjerkoli v kodi lahko
 s 3x klikom z miško označimo celotno vrstico;

 HTML copy – predvsem koristno, ko želimo kopirati HTML kodo (ne utrujamo se več s formatiranjem kode, temveč enostavno skopira-

 Environment 		0.01	D and a d		
Projects and Solutions		UN	Align Assignments		
Source Control		ON	Automatic Brace Completion		
> Text Editor		ON	Colorized Parameter Help		
Debugging		011			
IntelliTrace			Column Guides		
Performance Tools		ON	Ctrl+Click Go To Definition		
Database Tools Ell Tools		ON	Document Well 2010 Plus		
HTML Designer		ON	Contrast Taba		
Office Tools		ON	PR MIXED Tabs		
Pex		ON	Highlight Current Line		
 Productivity Power Tools 		ON	HTML Copy		
All Extensions		ON	Maura Line Ha/Daura Communita		
Document Tab Well Salution Nucleasters			wove time op bown commands		
- ReSharner		ON	Quick Access		
 Sninnet Designer 	*	1	hand the Develoption Develop Table		
(III	F	Learn more a	bout the <u>Productivity Power roots</u> .		
				OK	Cancel

mo HTML kodo s formatom vred).

Ko si namestimo dodatek, nas v menijskem izboru Tools $\rightarrow$ Options čakajo enostavne nastavitve, kjer lahko z enim klikom vklopimo ali izklopimo željeno funkcionalnost.

Dodatek je brezplačen, namestite si ga lahko na tem naslovu (<u>http://visualstudiogallery.msdn.</u> <u>microsoft.com/en-us/d0d33361-18e2-46c0-</u> <u>8ff2-4adea1e34fef</u>). Prepričan sem, da vam bo prišel v vaših vsakdanjih opravilih še kako prav. Poskusite, ne bo vam žal.

Rok Bermež

MCP, MCTS, MCPD, MCSD, MCDBA, MCITP, MCT rok.bermez@kompas-xnet.si

10262 Developing Windows Applications with Visual Studio 2010	20 -24 9 2010
toron Developing Windows Applications with Visida Station 2010	
10263 Developing Windows Communication Foundation Solutions with MS VI	sual Studio 2010
	68.10.2010
10265 Developing Data Access Solutions with Microsoft Visual Studio 2010	1822.10.2010
10266 Programing in C# with Microsoft Visual Studio 2010	271.10.2010

HTML5 danes, ne jutri

Če se ukvarjate z razvojem spletnih aplikacij ali oblikovanjem spletnih strani, verjetno tudi sledite razvoju novih brskalnikov in standardov, ki vključujejo nove funkcije in lastnosti, ki smo jih že dolgo pričakovali in želeli imeti na voljo. Seveda pa novi standardi in funkcionalnost ne pomagajo nič, če ne moremo teh funkcij implementirati tudi za starejše brskalnike, zato si najprej oglejmo novosti, ki jih prinaša HTML5 - kako starejše brskalnike naučimo par novih trikov.

Osnove

HTML5 predpisuje nov DOCTYPE, ki je združljiv z vsemi starejšimi različicami zapisa, hkrati pa brskalnikom da vedeti, da želimo dokument prikazovati v t.i. **Standards Mode**:

/th <th>html></th>	html>

Deluje v vseh brskalnikih, vključno z Internet Explorer 6.0, zato ga lahko varno uporabimo na vseh spletnih straneh. Združljiv je tako s HTML in z XHTML, kar pomeni, da določenih značk ni potrebno zaključevati, kot je bilo to značilno za HTML različico zapisa (primer: , , ipd.).

Semantika

HTML5 prinaša nove značke v jezik, kar pomeni, da lahko določene dele dokumenta označujemo bolj smiselno, kot smo to počeli do sedaj. Najpomembnejše med njimi so article, section, header, footer, aside in nav, ki nosijo vsak svoj pomen:

• article je značka, namenjena oklepanju vsebine, ki predstavlja zapis zaključene informacije na spletni strani (članek, widget, ipd.);

 section je odsek neke objave in je namenjena segmentiranju vsebine po poglavjih; navadno se jo uporablja kot značko znotraj article;

- header in footer predstavljata glavo in nogo nekega odseka (lahko tudi same strani); header navadno vsebuje naslov in uvod ali povzetek, medtem ko footer vsebuje informacije o avtorskih pravicah in opombe;
- aside je značka, ki označuje neko postransko informacijo, kot je opomba, dodatni slikovni material in podobno, ki se nanaša na glavno vsebino; zaradi svojega pomena je idealna za uporabo kot obliti element znotraj article in section značk;
- nav označuje navigacijo, s katero nakazujemo strukturo spletnega mesta in kako priti do določenih strani znotraj le-tega; najpogosteje vsebuje seznam povezav.

S temi značkami lahko sedaj zavržemo vse različne tipizirane div značke in jih spremenimo v polno pomenske strani. Tipična stran, kot je tale:

```
<body>
<div id=»header«>...</div>
<div id=»nav«>...</div>
<div id=»sidebar«>...</div>
<div class=»article«>
<div class=»section«>...</div>
</div>
<div id=»footer«>...</div>
</body>
```

... postane veliko bolj berljiva, če jo označimo s pomočjo ustreznih HTML5 značk:

```
<body>
<header>...</header>
<nav>...</header>
<aside>...</aside>
<article>
<section>...</section>
</article>
<footer>...</footer>
</body>
```

(nadaljevanje na naslednji strani)

Podpora v brskalnikih

Danes vse brskalniki potrebujejo dodatni CSS zapis, s katerim po privzetih nastavitvah oblikujejo določene HTML5 značke kot block elemente. To rešimo s preprostim CSS pravilom:

```
header, footer, aside, nav, article {
    display: block;
}
```

Slednja CSS koda je vse, kar je potrebno, da pravilno prikažemo HTML5 elemente v vseh brskalnikih, razen v Internet Explorerju 8 in starejših. Za slednje je potrebno izvesti nekaj Javascript kode, preden brskalnik prepozna nove HTML5 elemente:

```
(function() {
   var Tags = »article,aside,header,footer,n
  av«.split(»,«);
   for(var i in Tags) document.
  createElement(Tags[i]);
})();
```

Če želimo podporo več HTML5 elementom (slednja da na voljo samo 5 izmed vseh novih značk), lahko uporabimo Sharpovo HTML5 skripto, ki se nahaja na naslovu <u>http://remysharp.</u> <u>com/2009/01/07/html5-enabling-script</u>. S tem omogočimo uporabo vseh HTML5 značk, ne samo omenjenih.

Zaznava funkcionalnosti

Da lahko zaznamo, katere nove funkcionalnosti HTML5 specifikacije so na voljo v brskalniku, lahko uporabimo Modernizr (<u>http://www.</u> modernizr.com</u>). Knjižnica ob izvajanju doda html elementu CSS klase, s katerimi lahko v CSS zaznavamo prisotnost določenih funkcionalnosti, npr.:

```
div.greeting { display: block; }
.no-geolocation div.greeting {
    display: none;
}
```

V tem primeru lahko v CSS skrijemo <div class=«greeting«>, ko geolokacijske storitve niso na voljo znotraj brskalnika. Podobno lahko zaznamo v Javascriptu:

if(M	odernizı	r.geol	ocat	tion) {	
//	izvedi	kodo,	ki	uporablja	geolokacijo
}					

Zaključek

HTML5 lahko danes brez skrbi uporabljamo, če se držimo parih preprostih pravil:

vedno poskrbimo, da vključimo Modernizr ali HTML5 enabling script, s katerimi zagotovimo delovanje vsaj značk v starejših brskalnikih,

HTML5 funkcije uporabljamo vedoč, da jih ne podpirajo vsi brskalniki, katerim ponudimo alternative (Google Gears, Google Chrome Frame, ipd.).

Klemen Slavič

MCP, MCTS, MCPD, MCT, ACE Photoshop klemen.slavic@kompas-xnet.si

VS 2010 Web.Config & Transformation Tags

Visual Studio 2010 omogoča pri razvoju spletnih aplikacij obravnavanje večih različic datoteke Web.config, kar nam zmanjša količino ročnega dela oz. poenostavi prehod aplikacije med različnimi okolji, npr. prehod iz testnega v produkcijsko okolje.

Pri kreaciji nove spletne strani lahko takoj opazimo, da je datoteka Web.config sestavljena iz dveh delov: Web.Debug.config in Web.Release. config. Osnovna Web.config datoteka tako še vedno predstavlja privzete vrednosti nastavitev, medtem ko lahko v njenih zgoraj omenjenih izpeljankah konkretno določimo, katere vrednosti se na podlagi izbrane konfiguracije (Debug, Release) spremenijo – to nam omogočajo tako imenovane transformacijske značke (transformation tags). V primeru, da smo ustvarili in poimenovali novo konfiguracijo, jo moramo do-

dati ročno tako, da izberemo ukaz »Add Config Transforms«, ki ga dobimo preko desnega klika na vrhnjo Web.config datoteko.

Poglejmo si delovanje transformation tag-ov na tistih odsekih Web.config datoteke, katerih vsebina je najverjetneje vedno podvržena spremembam, ko pride do menjave okolja - <connectionStrings>. Testiranje omenjene uporabnosti lahko najlažje preverimo tako, da odkomentiramo primer, ki se v .config datotekah že nahaja:

<connectionstrings></connectionstrings>
<add connectionstring="«Data</td" name="«MyDB«"></add>
Source=ReleaseSQLServer;Initial
Catalog=MyReleaseDB;Integrated
Security=True« xdt:Transform=«SetAttributes«
<pre>xdt:Locator=«Match(name)«/></pre>

Zgornja transformacija je bila prenešena iz datoteke Web.Release.config, kar pomeni, da bo uporabljena, ko bomo aplikacijo prevajali z nastavitvami shranjenimi pod oznako »Release«. Gre za transformacijo tipa »SetAttributes«, kar pomeni, da bo vrednost lastnosti connection-String prepisala vrednost, ki ustreza določenim pogojem; v našem primeru bo to element znotraj sekcije connectionStrings po imenu »MyDB«. Poleg ukaza »SetAttributes« so na voljo še mnoge druge transformacije, če imenujemo nekaj osnovnih: Remove, RemoveAll, Insert, RemoveAttributes...

V našem primeru smo odsek, ki ga v produkcijskem okolju želimo zamenjati, določili preko ukaza Match(xxx), ki odsek odkrije preko enake vrednosti lastnosti xxx (v našem primeru je bila to lastnost »Name«), na voljo pa sta še načina »Condition« in »Xpath«, ki omogočata izdelavo malo bolj kompleksnih pogojev. Če odkomentiramo še odsek v datoteki Web.Debug.config, ter spremenimo vrednost odseka connection-Strings z imenom MyDB, lako s spreminjanjem Configuration nastavitve zares preverimo, da v primeru »Debug« načina,Web.config vsebuje povezavo na testni strežnik z imenom določenim v datoteki Web.Debug.config.

Transformacijske Web.config datoteke so potrebne le pri prevajanju aplikacije, saj je izdelava končne Web.config datoteke enkratno opravilo, tako da v primeru, da aplikacijo med okolji prenašate ročno (XCOPY), ni potrebno, da zraven prenesete še Web.Releaase.config in Web.Debug.config datoteki.

Transformacijski ukazi ter fizično ločene konfiguracijske datoteke nam omogočijo, da aplikacije ne smetimo več z raznimi predprocesorskimi if ukazi (#if DEBUG) in da nastavitve specifične za določeno okolje hranimo v točno določeni datoteki, kjer se ne mešajo z ostalimi vrednostmi.

Jernej Gorički

MCP, MCAD.NET, MCT jernej.goricki@kompas-xnet.si

6367	Introduction	to	Object	Oriented	Programming	using	Microsoft	Visual	Studio	2008
									68.10	0.2010
6368	Programming	wi	th the I	Microsoft	NET Framewor	rk usin	g Microsof	t Visual	l Studio	2008
									1115.10	0.2010
2310	2310 Developing Web Applications Using Microsoft Visual Studio 2008 610.9.2010									

Visual Studio LightSwitch

V začetku avgusta je Jason Zender na VSLive! konferenci (<u>http://vslive.com/events/vslive-</u> <u>summer-2010/home.aspx</u>) naznanil izid beta faze novega orodja, ki ima svoje temelje zgrajene na Visual Studiu. Orodje je namenjeno poslovnim uporabnikom, da bodo lahko preko različnih čarovnikov hitro in enostavno sestavili željeno aplikacijo. Orodje naj bi zapolnilo vrzel med razvojem v Visual Studiu in različnimi »ad hoc« aplikacijami, ki so navadno sestavljene v Office programih.

Mane Mane Production Production Production Production Category - Manufaction - Add Prop	Select a screen template:	And first former.	Provide screen information Some Inter Ceantin-Inductioner Ceantin-Inductioner Parket Method Das to Induct Product Product Productives Product Productives Product Productives Product Productives Product Productives Product Productives Product Productives Productives Product Productives Pr
			OK Car

LightSwitch je približan navadnemu uporabniku, kar se vidi že po podatkovnih tipih, saj so ti poimenovani v smislu: telefonska številka, valuta, elektronsko sporočilo itd., kompleksnost v ozadju pa skrivajo vizualni čarovniki. Podprta je tudi validacija vseh vnosnih podatkov glede na tip ali obliko. Uporabniki bodo lahko zbirali tudi med različnimi predlogami, da bo izgradnja aplikacije še hitrejša.

Ker v času pisanja tega članka tudi sam še nisem imel dostopa do namestitvene datokete, vam prikazujem le nekaj slik iz uradne spletne strani orodja.

Enostaven je tudi prikaz podatkov, saj se lahko na enostaven način povežemo na različne vire podatkov, kot so SQL strežnik, SharePoint, SQL Azure, Access (še ne bo podpore v beta verziji),

tome													
and a second													
Navigation Ha	ProductCatalog	×											
ProductCulector			(feet		_	34	Prod	w10:	1				
Add 802	Delete					Export to Excel	Prod		Aberry	Drava			
Ananged By: Product	10 ×						M101	•					
A I	llergy Drops						Desc	-	-	_			
15 10	12 days			-	-			Margaret I			100	com, reposed a	ny diff
10.0	A log	burt Passing	frenda 1	inta Barra		. Team		our our of the second s					
RA V	BACE	Callers	• u • A *		æ-	S Wap Test		General			18		2 3
E.C.	Pade Frenatio	nter B Z U +	□ · △ · ▲ ·		(* (*	Materpe & Cer	ter =	5 - %	•	14.43	Conditional	Format Cr as Table - Style	8, 3 9,
1- 5	Al	· (~ fr	Productimage	10					-			Julian .	-
51	A II	8	c		D				ε	F	6	н	
	1 Productimage	ProductName	MSRP Descripti	01									
- M	2 System.Byte()	Allergy Drops	14.99 Maximur	n redness reli	ef from	pollen, ragweed	l, and o	fust					
150	4 System.Bytell	Southe Eve	12.89 Soothes	and comforts	mitated	dry eves.							
6	5 System.Dyte()	VitaVision Plus	21.66 Eye healt	h vitamin									
0	6 System.Byte[]	Hista-Con Itch Relief	8.75 An antihi	stamine for it	th relief	with a redness	relieve	er					
TROLE H	7 System.Byte[]	Lens Comfort	15.98 Specially	formulated t	o revital	De your contact	lerses						
61 1	8 System.Byte[]	Lens Natura	14.99 Designed	to be as gen	the as you	ar natural tears							
6 6	10												
0300.2	11												
	12												
	13												
	14												
	15												

ravno tako pa je omogočen izvoz podatkov v Excel.

Seveda pa ne bomo omejeni samo z zmožnostmi čarovnikov, saj bo popolnoma podprto tudi dodajanje lastne programske kode tako v VB.NET, kot tudi v C# jezikih.

Na koncu pa se bomo lahko še odločili, kako bomo našo novo aplikacijo predstavili drugim in tako lahko izbrali med raličnimi načini namestive. Izbirali bomo lahko med navadno namizno aplikacijo, spletno aplikacijo in po beta še aplikacijo v oblaku.

To je samo nekaj malenkosti, ki jih prinaša orodje, povabim pa vas še, da si ogledate uradno stran novega orodja (<u>http://www.microsoft.</u> <u>com/visualstudio/en-us/lightswitch</u>), kjer boste našli precej zanimivih video vsebin, ki prikazujejo delovanja orodja. Po 23. avgustu bo na voljo tudi povezava za namestitev bete.

Prijetno raziskovanje!

Uroš Žunič MCP, MCAD, MCPD, MCTS, MCT uros.zunic@kompas-xnet.si

10266 Programing in C# with M	licrosoft Visual
Studio 2010	271.10.2010
10267 Introduction to Web Dev	elopment with
Microsoft Visual Studio 2010	1115.10.2010

Predstavitev novih tečajev za SharePoint 2010

Za jesen 2010 smo vam na Kompas Xnetu pripravili kar nekaj izobraževanj na temo SharePoint 2010. Dolgo smo čakali na SharePoint 2010 in še dalj je bilo potrebno počakati na zanimive Microsoftove tečaje. Nekateri so še vedno v Beta verziji, vendar se jih splača omeniti, saj so izredno zanimivi tako za administratorje in razvijalce, kot tudi za urednike SharePoint 2010 portalov. Za administratorje sta objavljena dva tečaja.

Prvi, 50435 Implementing and Administering Microsoft SharePoint Foundation 2010, je namenjen tistim, ki bodo nameščali in upravljali z brezplačno verzijo SharePointa 2010. Dvodnevni tečaj vas bo vodil skozi arhitekturo celotnega okolja, fazo planiranja in fazo implementacije SharePoint Foundation 2010. Na tečaju so na kratko predstavljene funkcionalnosti Share-Point Foudation 2010, primerjava med verzijo WSS 3.0 in Foundation 2010. Tečaj vas pripravi na namestitev SharePoint-a in vas nauči, kako SharePoint nastaviti, da bi kar najbolje izkoristili možnosti, ki vam jih ponuja. V tem delu so zajeti varnost, iskanje in nastavljanje ter prirejanje uporabniške izkušnje.

10174 Configuring and Administering Microsoft SharePoint 2010 (Beta) je tečaj, namenjen tistim admistratorjem SharePointa 2010, ki uporabljate SharePoint 2010 Server. Tečaj je zaenkrat še v delovni različici, vendar je že na razpolago in v našem koledarju. Končna verzija tečaja naj bi bila pripravljena 15. oktobra 2010. Ta petdnevni tečaj pokriva vse teme, ki jih mora poznati SharePoint 2010 administrator. Najprej vam tečaj predstavi vse tiste nove funkcionalnosti, zaradi katerih hočete imeti SharePoint Server 2010. Vodi vas čez možne scenarije namestitve SharePointa, tako da se naučite od tiste najbolj preproste namestitve prek uporabniškega vmesnika do avtomatizirane namestitve, izvedene s skripto. V nadaljevanju tečaj pokriva administracijo in avtomatizacijo admistratorskih nalog

s pomočjo PowerShella in nastavljanje strežnika prek Centralne Administracije, kjer so predstavljene možnosti uporabe socialnih omrežij, nastavljanje iskanja, uporabniški profili, varnost, implementacija Office Spletnih Aplikacij (Office Web Apps), ... V nadaljevanju je predstavljena zelo zanimiva tema nadgradnje SharePoint Serverja 2007 na SharePoint 2010 in proti koncu še zagotavljanje dostopnosti ter odpravljanje napak.

Za končne uporabnike sta zaenkrat na voljo dva tečaja. Trodnevni 50352 - SharePoint 2010 Overview (End User) ter dvodnevni 50354 - SharePoint 2010 SharePoint Designer. Prvi zaiema teme, ki jih mora poznati SharePoint urednik. Predstavliene so nove funkcionalnosti z vidika končnega uporabnika, tako da tečaj pokriva uporabo seznamov in knjižnic. Nauči vas, kako nastavljati pravice na seznamih, katere skupine uporablja SharePoint za zagotavljanje dostopa do vsebin. Prikazano je tudi, katere predloge strani lahko uporabliate v dani situaciji in katere so razlike med SharePoint Foudation 2010 in SharePoint Server 2010. V nadaljevanju je zelo dobro predstavljena integracija z vsemi MS Office 2010 aplikacijami in nazadnje se naučite, kako lahko uporabljati »My Sites« v vaši organizaciji.

50354 - SharePoint 2010 SharePoint Designer je namenjen malo bolj zahtevnim urednikom, ki želijo tudi s pomočjo pisanja kode spremeniti izgled ali funkcionalnost svojih SharePoint 2010 strani. Tečaj tako zajema predstavitev novega vmesnika SharePoitn Designerja 2010. Sledi predstavitev Data Views in kako se je mogoče v okviru SharePoint Designerja povezati na različne podatkovne vire. Naučite se tudi narediti svoje delovne tokove ali prilagoditi tiste, ki jih ima SharePoint že vgrajene, ki bi potrebovali samo blago prilagoditev, da bi zadostili vsem vašim potrebam v organizaciji.

Za razvojnike bo definitivno najbolj zanimiv tečaj 10175A - Microsoft SharePoint 2010, Application Development. Tečaj je namenjen vsem .NET razvijalcem, ki bi radi razvili lastne rešitve tudi na platformi SharePoint 2010. Petdnevni tečaj tako zajema vsebine, ki predstavijo SharePoint kot razvijalsko platformo; predstavi orodja, ki jih lahko uporabljate za razvoj in prilagoditve vašega portala. Tečaj ponuja tudi praktične primere razvoja gradnikov in visualnih gradnikov, nauči vas, kako ravnati z objekti na SharePointu, razviti Event Receiverje, razvoj lastnih delovnih tokov in razvoj uporabniku prijaznih interaktivnih gradnikov z uporabo Silverlight tehnologije ter prilagoditve traku za uporabnike. Na tem tečaju boste torej našli vse, kar potrebuje za uspešen razvoi vaših SharePoint rešitev.

Za konec sem prihranil še najboljše v naši ponudbi. Z Urošem sva pripravila SharePoint 2010 Bootcamp. Na tem petdnevnem tečaju s podaljšanim urnikom se naučite vse, kar potrebujete za uspešno delo s SharePoint-om 2010. Tukaj vam predstaviva, kaj SharePoint sploh je, kako se namesti in nastavi SharePoint, odpravlja napake, kako se naredi prilagoditve v SharePoint Designerju in kako se lahko naredi preproste rešitve z uporabo orodij za razvoj na SharePoint 2010. Torej je najin cilj, da vam tekom tečaja razloživa in pokaževa kar največ stvari.

Na kratko sem vam predstavil novosti v naši ponudbi glede tečajev za področje SharePoint 2010. V primeru, da se ne morete odločiti, kateri tečaj bi bil pravi za vas, nas pokličite na številko 01 5136 990 ali nam pišite na naslov info@kompas-xnet.si in z veseljem vam bomo pomagali.

> Robi Vončina, uni.dipl.ekon MCT, MCP, MCSA, MCITP, MCTS robi.voncina@kompas-xnet.si

SharePoint 2010 Access Services

V tokratni številki Pike vam bom opisal, kako si lahko nastavite Access Services na vašem SharePoint 2010 portalu in kako lahko potem bazo podatkov, ki je narejena v Microsoft Access-u 2010, objavite na vaš portal.

Access Services so nova funkcionalnost Share-Point Serverja 2010, ki vam omogoča, da vašo bazo, narejeno v Access-u 2010, objavite kot spletno stran na vašem portalu. Da bi lahko objavili bazo kot spletno stran, morate najprej v Centralni administraciji na SharePoint 2010 strežniku nastaviti Access Services. Najprej zaženite servis Access Database Service na strežniku, kjer je nameščen SharePoint 2010. Pojdite v Centralno Administracijo in izberite System Settings in Manage Services on Server. Na prvem mestu bi se moral nahajati servis za Accessove baze podatkov.

Naslednje, kar morate narediti, če seveda niste uporabili čarovnika za nastavitve SharePoint

strežnika 2010, je, da ustvarite novo servisno aplikacijo. To naredite tako, da v Application Management pogledu kliknete na New in izberete možnost Access Services. Odpre se okno, kjer morate vnesti nekaj podatkov za ustvarjanje nove servisne aplikacije za Access Services. Vpisati morate novo ime za Servisno Aplikacijo, ki jo lahko poimenujete npr. Access Servisna Aplikacija. Ustvariti morate tudi nov Application Pool in izbrati enega izmed uporabniških računov, pod katerim bo tekla ta servisna aplikacija. Na koncu vas vpraša še, če želite novo ustvarjeno servisno aplikacijo dodati v privzeto Proxy skupine servisnih aplikacij.

Create New Access Services Application		
Specify the name, application pool, and default proxy for this Application	plication.	Help
Name Specify a name for the service application.	Nova Access Servisna aplikacija	
Application Pold Console the application Politic uses for this Service Application. The defines the second and extendiate that well be used by this web service. Two can show an existing application pool or create a new one.	C Like existing application pool C C cates reverse applications pool Applications pool Applications pool Applications pool Applications applications C C categories applications Applications applications C C Contents C C C C C C C C C C C C C C C C C C C	
Add to default proxy list The eating makes this envice application available by default for well to specify on the site from toxes. Do not check the setting if you will to specify manually which web applications should use the service application.	$\overline{\pmb{\nu}}$ add the service application's proxy to the famils default proxy list.	
	OK: Cancel	

Ko imate ustvarjeno Servisno Aplikacijo in zagnan servis, lahko začnete graditi Spletno bazo podatkov v Accessu. Odprite Access 2010 in si izberite možnost prazna spletna baza podatkov.

Začnete lahko pri izdelavi tabel, kjer najprej naredite šifrante, potem pa naredite še tabelo, ki bo črpala podatke iz šifrantov. Opazili boste tudi, da imajo tabele narejene v spletni bazi podatkov nekatere možnosti onemogočene, npr

pogled načrta, in imajo tudi tabele drugačno ikono kot navadna spletna baza podatkov. Kliknete desni klik na polje in si izberete Lookup & Relationship. Naprej lahko naredimo različne poizvedbe in obrazce, ki nam bodo služili za prikazovanje podatkov oz. za vpisovanje podatkov.

Pri poizvedbah je težava v tem, da npr. ne morete grupirati podatkov. Ko imate izdelana poročila, obrazce, tabele in poizvedbe, morate narediti še eno posebno formo, in sicer navigacijski obrazec.

Posebnost tega obrazca je, da si v traku izberete kakšno postavitev navigacije bi želeli imeti. V tem primeru sem si izbral pokončno postavitev levo. V pogledu načrta obrazca dodajate nove gumbe in v lastnostih gumba si v spustnem seznamu izberite obrazec, ki bi ga radi prikazovali v oknu. Baza je na ta način skoraj pripravljena za objavo na spletu. Preden objavimo spletno bazo podatkov na SharePointu, moramo v nastavitvah baze nastaviti še kateri je začetni obrazec, ko pridete na stran vaše baze podatkov. Kliknite na Datoteka, Možnosti, Trenutna baza podatkov

All Access Objects 💿 «	Navigation Form		× Property Sheet	×
Search.	Navigacija		Selection type: Navigation Button	
Tables 8	Hurigacija		Navigation8utton12	
tbl_OpravljenoDelo	Opravljeno	raviliana Dala	Format Data Event Other All	
itbl_Stranke	Delo	lavijeno Delo	Navigation Target Name frm_OpravljenoDelo	×
tbl_VrstaDela	Stranke		Probled Yes	
Queries ×	Vrsta Dela ID Poročila	1		
gry_OpravljenaDela	Forochia Fond Manual			
gry_OpravljenoDeloPoStrankah	Datum	19.8.2010		
Forms A	Stranka	Bill Gates		
🕞 frm_obrazci				
🕞 frm_OpravljenoDelo	Opis Dela	Pomoč v Excelu		
🕞 frm_Stranke				
🕞 frm_VrstaDela	Trajanje	15		
Navigation Form	Verta Dola	Badeara		
Reports 2	vista Dela	Poupora		
📳 rpt_OpravljenaDela				
🛱 rpt_OpravljenoDeloPoStrankah				

Access Options		e?x
General Current Database Datasheet Object Designers	Application Title: Application Title: Application Total Browse Use as Form and Report Icon Display Form: (none) V	
Proofing	Web Display Form: Navigation Form U Display Status Ba (none)	
Client Settings	Document Window (frm_obrazci Qverlapping frm_OpravljenoDelo frm_Strake	
Customize Ribbon	Tabbed Docu Imm_statiske Display Docu Imm_VrstaDela Navigation Form	=
Add-ins	Use Access Special <u>Boys</u> <u>C</u> ompact on Close <u>Remove personal information from file properties on save </u>	

in nastavite, da je začetni spletni obrazec (Web Display Form) obrazec za navigacijo.

Ko ste nastavili začetni spletni obrazec, lahko objavite bazo prek Access Services. Kliknite na Datoteka, Save & Publish in potem Publish to Access Services. Nastaviti morate še na kateri URL bi radi objavili vašo spletno bazo podatkov in kako se bo stran imenovala.

Ko pritisnite gumb Publish to Access Services, se MS Access 2010 poveže s SharePointom 2010. Če je bila sinhronizacija uspešna, boste na koncu pretvarjanje vaše baze v Access Services bazo dobili naslednji pogled:

Tako, uspešno ste naredili prvo spletno bazo podatkov objavljeno na SharePoint 2010 Access Services.

Če vas zanimajo še druge funkcionalnosti SharePointa 2010, vas vabimo, da se udeležite katerega od naših tečajev ali nas pokličite na tel 01 5136 990.

Robi Vončina, uni.dipl.ekon. MCT, MCP, MCSA, MCITP, MCTS robi.voncina@kompas-xnet.si

Publ	ish Access Application	E	×
	Publish Suc	ceeded	
		http://slodew/QpravljenaDela The server may still need some time to process your application b it is available for use on the server.	efore
			ок

Publish	κουπα τηρ queries <u>Click here to watch a v</u>	s, rorms, reports, code, and linked tables that are not web compa <u>rideo demo</u>	atible.
Publish to Access Services	Run Compatibility Checker	Check Web Compatibility You can check your database application for Web compatibility to identify items settings that are not supported on the Web.	
	The database is compa Publish to Access Services	tible with the Web. Publish to Access Services Full URL: http://slodev/OpravljenaDela Server URL: http://slodev Site Name: OpravljenaDela	Web Compatibility Issues
		Recent Locations slodev http://slodev/	

SSD diski

V zadnjem času postajajo predvsem v prenosnikih majhnega formata, t.i. netbookih, vedno bolj popularni SSD diski. SSD pomeni Solid-state drive, svoje ime pa dobijo zaradi pomanjkanja kakršnihkoli premičnih delov. Za razliko od klasičnih trdih diskov SSD diski za shranjevanje podatkov ne uporabljajo magnetnega zapisa ampak se rajši poslužujejo bliskovnega pomnilnika, kakršnega najdemo v USB pomnilniških ključkih. To jim omogoča manišo porabo električne energije ter načeloma mnogo hitrejše zapisovanje podatkov. Posebej dobro se SSD diski odrežejo pri naključnjem branju in pisanju večjega števila datotek, ki je značilno za delovanje operacijskega sistema. To se pozna predvsem v hitrosti zagona sistema ter odzivnosti. Kakorkoli, zaradi relativne nerazširjenosti in večjih proizvodnih stroškov SSD disk stane občutno več, kot njegov klasični bratec enake kapacitete. Cene SSD diskov se tako glede na kapaciteto gibljejo v zelo širokem razponu, in sicer med 100€, kolikor stanejo počasnejši diski z kapacitetami okoli 30GB, ter okoli 8500€, kolikor bodo za disk odšteli tisti, ki hočejo največjo hitrosto in kapaciteto, ki trenutno znaša kar zavidljivih 2TB.

Ko primerjamo razmerje med ceno in zmogljivostjo se vprašamo, ali so SSD diski res vredni svojega denarja. Da lahko odgovorimo, si moramo najprej pogledati, kje se danes SSD diski uporabljajo. Trenutno so SSD diski najpogosteje uporabljani v netbookih, kjer sta hitrost diska, zaradi okrnjenih specifikacij sistema in avtonomija baterije zelo pomemben faktor. Hitrejše delovanie se pozna tudi v namiznih računalnikih in strežnikih, kjer namestitev operacijskega sistema na SSD disk lahko občutno izboljša delovanje sistema in odzivnost, za katera vemo, da sta pri strežnikih zelo pomembna. Da razvoj SSD diskov podpirajo tudi proizvajalci operacijskih sistemov je razvidno iz dejstva, da so nekateri novejši operacijski sistemi, na primer Windows 7, prilagojeni za delo z SSD diski. Takšni operacijski sistemi zaznajo prisotnost SSD diska in se prilagodijo pisanju na ta medij, ter tako še povečajo hitrost delovanja sistema. Odgovor na zgoraj postavljeno vprašanje o smiselnosti nakupa SSD diskov se ponuja kar sam. SSD diski bodo v prihodnosti najverjetneje postali glavni nosilci podatkov v prenosnih računalnikih in netbookih. Postajali pa bodo tudi vedno boli pomembni kot hitri in varčni sistemski diski v namiznih računalnikih in strežnikih. Da pa bodo SSD diski zares zaživeli bo treba počakati, na zadosten padec cen diskov, tako da bodo SSD-ji uporabnih kapacitet dostopni večini uporabnikov.

Jošt Stergar MSP jost.stergar@kompas-xnet.si

Infrastruktura

Exchange Server 2010

Microsoft je konec lanskega leta strankam ponudil nov poštni strežnik, Exchange Server 2010. Poleg novih funkcionalnosti smo z novim Exchange strežnikom dobili tudi nekaj drugih, povsem novih rešitev. Nekatere izmed rešitev bodo razveselile uporabnike, druge zgolj administratorje. So pa tudi take, zaradi katerih bodo še »finančniki« lepše spali.

Uporabniki bodo zagotovo navdušeni nad arhivskimi mapami, ki se po novem lahko nahajajo kar na strežniku in so posledično dosegljive tudi preko OWA vmesnika. Storitev se imenuje »Personal Archive« in za svoje delovanje zahteva Enterprise CAL. Nič več problemov s PST datotekami na omrežju oz. varnostnim kopiranjem velikih PST datotek I. Poleg te, za uporabnike izredno zanimive funkcionalnosti, bodo administratorji lahko svojim uporabnikom omogočili tudi slike kontaktov v GAL-u. Outlook bo nato pri vsakem prejemniku/pošiljatelju poleg zaslonskega imena izrisal še njegovo sliko. Za slednjo funkcionalnost bodo uporabniki potrebovali MS Outlook 2010.

Novost Exchange 2010 strežnika je tudi RBAC – »Role Based Access Control«, ki je zamenjala star način dodeljevanja dodatnih pravic uporabnikom. S politikami bodo administratorji lahko določili, kaj bo določena skupina oz. uporabnik smel početi na skupnih podatkih, hkrati pa bodo lahko nastavili tudi omejitve pri nastavitvah profila uporabnika samega. Spremembe bodo lahko izvajali preko Outlooka ali pa celo preko novega vmesnika – »Exchange control panel«, ki je dosegljiv na istem naslovu kakor OWA. Preko tega vmesnika bodo lahko uporabniki spremljali tudi poslana sporočila (»Message tracking«) in tako prihranili kak klic na podporo.

Novost za uporabnike so tudi »MailTips«, ki bodo pošiljatelja še pred pošiljanjem sporočila obvestili o morebitnih težavah kot so npr. preveliko sporočilo, odsotnosti prejemnika, poln

poštni nabiralnik prejemnika, napačen poštni naslov,...

Administratorji se bodo gotovo razveselili spletnega mesta »Exchange Server 2010 Deployment Assistant«. Na spletni strani http:// qo.microsoft.com/fwlink/?LinkID=171086 je Microsoft pripravil dokumentacijo, ki bo v pomoč vsem, ko se bodo lotili prehoda na Exchange 2010. Podprti scenariji so prehod iz Exchange 2003 ali Exchange 2007 (tudi mešano okolie) oz. nova namestitev. Kar je pri spletnem mestu izredno uporabno je to, da se za posamezen scenarij vedno prikažejo samo stvari, ki jih je dejansko potrebno narediti in praktično ni odvečne dokumentacije. Ker je posamezen scenarii lahko še dosti boli kompleksen, vas čarovnik preko nekaj vprašanj povpraša o trenutnem okolju in nato pripravi dokumentacijo, s katero si lahko pomagate pri vašem prehodu na zadnjo različico poštnega strežnika. Vsak korak ima tudi potrditveno polje, ki ga po zaključenem postopku obkljukate in nato nadaljujete na naslednjo stopnjo prehoda. Podprte so tudi razlike pri namestitvi, kot je npr. namestitev dodatnega Edge strežnika, aktivacija POP, IMAP in HTTPS storitev, javne mape, itd. V kolikor nameravate nadgradnio tudi pisno dokumentirati, si lahko dokument z navodili prenesete s spletnega mesta in ga dodate k npr. slikam celotne procedure prehoda na Exchange 2010.

Novosti, ki bodo razveselile administratorji in uporabnike, je še veliko več. V kolikor vas zanimajo, vas vabim na obisk enega izmed tečajev v naši ponudbi, kjer boste lahko poleg teorije vse tudi poskusili v praksi.

Jože Markič

MCDST, MSBS, MCSA, MCSE, MCITP, MCTS, MCT, MCAS Instructor, MOS MI joze.markic@kompas-xnet.si

Zadnja stran

Pametni se učijo pri mojstrih.

Kompas Xnet je edini avtorizirani Adobe učni center v Sloveniji.

Ponujamo izobraževanje s pomočjo uradnih Adobe tečajev, prilagojene delavnice za podjetja in posameznike ter svetovanje na področju rabe in implementacije najnovejše Adobe programske opreme.

> Certificirani predavatelji. Uradni Adobe tečaji.

Adobe

AUTHORISED Training Centre

Kolofon

Izdaja

Kompas Xnet Stegne 7 1000 Ljubljana

Telefon:	01 5136 990
Fax:	01 5136 999
Email:	info@kompas-xnet.si
Web:	http://www.kompas-xnet.si

Direktorica

Branka Slinkar

Urednik in oblikovalec

Klemen Slavič

Člani uredništva

Rok Bermež, Dare Cencelj, Jernej Gorički, Aida Kalender Avdić, Gašper Kamenšek, Aleš Lipušček, Jože Markič, Jošt Stergar, Tone Šivic, Sven Štupica, Robert Vončina, Uroš Žunič

Carmen pregnal dež	Rok
S šoferjem po terenu	Gašper
Končno pri velikih	Robi
Reže, lepi, sestavlja, oblikuje	Klemen
Planira in koordinira	Aida
Zlati maturant	Jošt
Čestitke za diplomo	Tone
Zbral vse certifikate	Jože
Ne damo ga, čeprav pozabi	Aleš
Še vedno naša	Dragica
Pripravljene na zmago	
Mojca, Daša	a, Urška
Računa, vodi, usklajuje	Uroš
Zaradi motorja je pozabil	Sven

Microsoft GOLD CERTIFIED Partner

Custom Development Solutions Learning Solutions Information Worker Solutions Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

> KOMPAS Xnet d.o.o. 1514 Ljubljana

http://www.kompas-xnet.si

TISKOVINA

